

Městský úřad Litoměřice

Odbor školství, kultury, sportu a památkové péče

Vaše značka:

Ze dne:

č. j.:

Sp. zn.:

0013220/15/ŠKAS/JSt

0002691/15/ŠKAS/HPo/5

Vyřizuje:

Telefon:

Fax:

E-mail:

Mgr. Jana Stojanovová

+420 416 916 180

+420 416 916 211

jana.stojanovova@litomerice.cz

Toto rozhodnutí nabylo právní moci
dne 13.3.2015

Městský úřad Litoměřice
dne 15.3.2015

Římskokatolická farnost

Chcebuž

Kostelní č.p. 175

Štětí

411 08

Litoměřice 25.2.2015

ROZHODNUTÍ

Městský úřad Litoměřice, odbor školství, kultury, sportu a památkové péče, jako obec s rozšířenou působností ve smyslu ust. § 3 písm. b) zák.č.314/2002 Sb. o stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem a stanovení obcí s rozšířenou působností, ve znění platných předpisů, jako místně a věcně příslušný správní orgán ve smyslu ustanovení § § 10 a 11 odst.1 zák.č.500/2004 Sb., správní řád a jako příslušný orgán státní památkové péče ve smyslu ustanovení § 29 odst. 2, písm.e) zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů, na základě žádosti vlastníků:

Římskokatolická farnost Chcebuž, Kostelní 61, 411 08 Štětí

Zastoupený na základě jmenovacího dekretu biskupství Litoměřického č.j.2724/2010 panem Mgr. Anselmem Pavlem Křížem, nar. 28.3.1980, bytem Kostelní 175, 411 08 Štětí

z á v a z n é s t a n o v i s k o:

- Hrobka rodiny Laufke a soubor věcí hřbitova parc.č. 491 v k.ú. Chcebuž, nemovitá kulturní památka rej.č. Ústředního seznamu nemovitých kulturních památek ČR 42661/5-2051, **restaurování sochařské výzdoby při vstupu na hřbitov ve Chcebuži dle restaurátorského záměru „Návrh celkového restaurování západní ohradní zdi hřbitova ve Chcebuži u Štětí“**, který zpracoval pan Radomil Šolc (restaurování a doplnění soch, výroba nových vaz pomocí výdusků, oprava ohradní zdi, rekonstrukce pilířů brány a výroba nové kované brány).

se podle § 14 odst.3 zák. č.20/87 Sb. o státní památkové péči ve znění pozdějších předpisů z hlediska zájmů státní památkové péče považuje za

p ř í p u s t n é

při dodržení následujících podmínek:

1. Restaurátorské práce budou svěřeny restaurátorovi s příslušným povolením MK ČR a bude proveden v intencích předloženého restaurátorského záměru pana Radomila Šulce
2. Vázy na pilířích nebudou nahrazeny kopiemi – výdusky. Dochovaná váza bude restaurována a osazena zpět na vrchol pilíře. Druhá chybějící váza bude kamenickou kopií z přírodního pískovce. Nový pískovec bude maximálně přizpůsoben originálnímu kameni.
3. Tvar a rozměry nových hlavic pilířů budou před zahájením vlastní výroby nově navrženy, kresebný návrh včetně rozměrů bude předložen orgánům státní památkové péče (NPÚ Ústí nad Labem, MěÚ Litoměřice). Nový materiál bude vybrán tak, aby jeho struktura a barevnost odpovídala pískovcovým hlavicím na přilehlé zdi.
4. Obnově štuků na pilířích brány bude předcházet předložení kresebného návrhu nebo šablony k odsouhlasení orgánů státní památkové péče.
5. Nová kovaná brána bude navržena na základě starší dokumentace (např. hist.fotografie), případně na základě analogií. Bude předložen návrh nových vrat a předložen k odsouhlasení orgánům státní památkové péče.
6. Sochy Sv. Anny a sv. Vojtěcha (neznámého světce) budou restaurovány v interiéru.
7. Černá krusta na povrchu soch bude zeslabena, nejlépe pomocí atestovaných čistících past. Umělý kámen, který bude zvolen pro doplňování, bude maximálně přizpůsoben originálnímu pískovci a to především co do jeho struktury. Vzorek umělého kamene bude předložen k odsouhlasení orgánům státní památkové péče.
8. Doplnění sochy Sv. Vojtěcha (neznámého světce) bude provedeno na základě fotodokumentace a analogií, restaurátorský záměr bude v tomto směru aktualizován. Doplnky budou provedeny nejdříve v sochařské hlíně a teprve po odsouhlasení orgány státní památkové péče budou zhotoveny v umělém kameni.
9. U sochy Sv. Vojtěcha (neznámého světce) bude doplněna biskupská berla, vyrobená bude z mědi a pozlacena.
10. Ke spárování a ke zdění stávajících kvádrů a desek a k omítání zdi bude použita vápenná malta, kterou lze mírně nastavit např. bílým cementem nebo trasovým vápnem, použit bude písek obdobné zrnitosti jako originální omítky.
11. V průběhu restaurování bude investor svolávat kontrolní dny za účelem posouzení postupu, kvality a rozsahu prováděných prací.
12. Z restaurování bude zpracována restaurátorská zpráva, která bude odevzdána NPÚ v Ústí nad Labem k archivaci.

Odůvodnění:

Hrobka rodiny Laufke a soubor věcí hřbitova parc.č.491 v k.ú. Chcebuz je nemovitou kulturní památkou rej.č. ÚS KP 42661/5-2051. Plnohodnotnou součástí této kulturní památky je také ohradní zeď hřbitova se sochařskou výzdobou: sochy sv. Anny a neznámého světce (Sv. Vojtěch nebo Sv. Mikuláš) a vstupní brána s kamennými vázami.

Podáním žádosti dne 14.1. 2015 bylo zahájeno správní řízení ve věci vydání závazného stanoviska k zamýšlenému celkovému restaurování západní ohradní zdi hřbitova, správní řízení je vedeno pod spis. zn. 0002691/15/ŠKAS/JSt/5.

Žádost byla dne 15.1.2015 zaslána podle § 14 odst.6 zák.č.20/87 Sb., o státní památkové péči k vyjádření na Národní památkový ústav – územní odborné pracoviště v Ústí nad Labem. Ten ve svém vyjádření čj. NPÚ-351/3918/2015/PP/OS ze dne 3. 2. 2015 provedl popis souboru sochařské výzdoby

západní části hřbitovní zdi včetně brány, celkové situace a stavu díla, jeho umělecké hodnocení, časového zařazení a pro zamýšlené restaurování stanovil podmínky.

Hřbitov ve Chcebuzi, jehož plnohodnotnou součástí jsou výše uvedené části, vznikl v roce 1786. Vlastní ohradní zeď se vstupní branou vznikla pravděpodobně krátce po založení hřbitova. Součástí této etapy bylo pravděpodobně i pořízení podstavců s heraldickou výzdobou pod vlastními sochami. Tyto podstavce nesou erby hraběcí rodiny Hartmanů z Klarštejna. Doplňující výzdoba, tj. vázy a vlastní sochy, byla doplněna později, pravděpodobně v ¼ 19. století. Podstavce, které nesou erby Hartmanů z Klarštejna se nepodařilo dát do přímé souvislosti s majiteli Chcebuze, kterými byly v 18. století Pachtové z Rájova, rodinnou spojitost však nelze vyloučit. Případně mohly být podstavce do ohradní zdi přeneseny dodatečně z nedalekého panství Sukorady, které naopak Hartmanové z Klarštejna vlastnili. Sochařská výzdoba byla na uvedené podstavce osazena pravděpodobně později, a to v době, kdy panství Chcebuz vlastnil budějovický podnikatel Jakub Veith, případně se tak stalo za činnosti jeho syna, známého mecenáše Antona Veitha. Ve stejné době byly osazeny také vázy na pilíře brány. Vzhledem k vysoké sochařské kvalitě obou soch lze předpokládat, že mohla vzniknout v okruhu dílny Václava Levého, který byl určitý čas zaměstnán u Antona Veitha na nedalekém Liběchově. Nelze samozřejmě vyloučit ani jiného sochaře, který pro Veitha pracoval. Uvedené podstavce jsou čtyřbokého půdorysu, na čelní straně s heraldickou výzdobou, zadní strana je prázdná. Přechody mezi jednotlivými stranami jsou řešeny šikmým přechodem v podobě pilastru, který je zakončen volutou, začíná patkou. Sochařská výzdoba je provedena v klasicistním slohu, sochy jsou měkce modelovány, drapérie je provedena ve splývavých záhybech, gesta ani výraz obličejů není dramatický. Uvedená sochařská díla lze označit za velice kvalitní díla, které snesou i srovnání s vrcholnými díly českého sochařství z počátku 19. století. Stejně konstatování lze uvést i pro pískovcové vázy na pilířích brány, byť se již jedná pouze o umělecko-řemeslnou výzdobu.

Uvedená sochařská výzdoba se nachází v havarijním stavu. Tento stav byl způsoben především nepříliš dobře zvoleným materiálem. Pískovec, který byl vybrán, svou kvalitou patří spíše do interiéru staveb a ve venkovním prostředí dochází k jeho rychlé degradaci a zvětvávání. Stav soch také nepříspělo zcela nevhodné osazení, kdy především sv. Vojtěch je k soklové části poměrně nešetrně připevněn zevními kovovými kramlemi. Díky špatné kvalitě kamene jsou tak obě sochy v havarijním stavu, kamenná hmota je hloubkově degradována, dochází k rozpadu kamene až téměř volný písek a k velkému zprašování materiálu. Ve spodních částech obou figur je materiál oslaben natolik, že by mohlo dojít i samovolnému pádu sochy. Sochy jsou dále poškozeny mechanicky, především sv. Vojtěch, kterému chybí hlava a obě ruce. Sv. Anna je dochována v lepším stavu, nicméně i tady lze nalézt řadu drobných mechanických poškození a velké zvětralé plochy. Defekty u sv. Vojtěcha jsou pravděpodobně letité, protože již v roce 1967 byla chybějící hlava a pravá část ruky nahrazena novodobým doplňkem. Vázy na pilířích brány se také nacházejí v havarijním stavu, opět díky špatné kvalitě kamene došlo k částečnému zřícení. I v tomto případě je kamenná hmota hloubkově degradována. Vzhledem k výraznému poškození kamenné hmoty všech kamenosochařských děl je nutné, aby proces zpevnění kamenné hmoty probíhal opakovaně ve vhodných klimatických podmínkách. Toto zaručí pouze ateliér restaurátora, nikoli venkovní prostředí.

Vlastní ohradní zeď se nachází z hlediska statiky v dobrém stavu, nicméně omítky na vnější straně již ztratily svou funkci a v nedávné době obnovené spárování z vnitřní strany celkové vyznění památky spíše degraduje. Zcela navíc, bez funkce a nyní i bez významu, jsou cihlové „pilířky“, které byly osazena na vrcholech ohradní zdi. Hlavním důvodem bylo pravděpodobně zabránění nepovolenému vstupu na hřbitov, a to v podobě nataženého drátu mezi „pilířky“. Pilíře brány byly v nedávné době opraveny, při této opravě však došlo k výraznému zjednodušení architektonického výrazu. Pilíře brány byly omítnuty hrubou maltovinou bez snahy o původní architektonické řešení. Vstupní kovaná brána

byla v minulosti zcela odstraněna, v současné době jsou na jejím místě novodobá dvoukřídlá plechová vrata zámečnické konstrukce. Podoba originálních vrat není známa.

Areál hřbitova ve Chcebuži je významnou regionální památkou, byť je současný stav velice špatný, tak dochované části dobře dokládají způsob barokního regionálního stavitelství. Památkovou hodnotu areálu výrazně zvyšuje umělecko-řemeslná a sochařská výzdoba, která tak areál povyšuje nad běžné vesnické hřbitovy z období 2. poloviny 18. století.

Vzhledem ke skutečnosti, že Městskému úřadu Litoměřice, odboru školství, kultury, sportu a památkové péče, jsou známy všechny podstatné skutečnosti a žádost poskytuje dostatečný podklad pro posouzení, bylo upuštěno od ústního jednání spojeného s místním šetřením. Městský úřad Litoměřice, odbor školství, kultury, sportu a památkové péče, vycházel při svém rozhodování ze všech dostupných podkladů a zjištění a řídil se platnými právními předpisy a nařízeními.

Poučení o odvolání:

Proti tomuto rozhodnutí je možno podle ust. § 81 odst. 1, § 83 a § 86 odst. 1 správního řádu podat odvolání do 15 dnů ode dne jeho oznámení k e Krajskému úřadu Ústeckého kraje odboru kultury a památkové péče (Velká Hradební 48, 400 02 Ústí nad Labem) podáním u zdejšího správního orgánu.

Stojanová
Mgr. Jana Stojanová
referent státní památkové péče